

Sentre ved ILOS

Ved ILOS finnes det i dag ett senter, Senter for slaviske og østeuropeiske studier (CSEES). Senteret ble etablert i 2019 gjennom en øremerket, tidsbegrenset bevilgning. Denne har nå gått ut, og man må ta stilling til hva man ønsker å gjøre med senteret. Samtidig har ILOS et sterkt fagmiljø i Literature, Cognition and Emotions (LCE), som ble en faglig prioritert satsing ved fakultetet i for perioden 2019–2023. Prosjektet har fått en forlengelse, men vil fases ut i 2024. Også LCE ønsker å bruke tittelen senter fremover.

Instituttet har altså to miljøer som ønsker å bruke tittelen *senter* for sin aktivitet. Det kan ikke utelukkes at andre miljøer også vil ha et ønske om å ta i bruk denne betegnelsen. Ledelsen finner det derfor hensiktsmessig at man har en prinsipiell diskusjon av denne tittelen og legger ned rammer for hvilke krav et eventuelt senter vil måtte oppfylle og hvilke forpliktelser instituttet kan ta for et senter.

Sentre ved UiO

Det finnes flere sentre ved Universitetet i Oslo. I utgangspunktet var alle sentre tenkt å være tverrfaglige og tidsbegrensede. I dag er flere blitt faste, og det er stor variasjon mellom sentrene med tanke på administrativ tilknytning, økonomi og organisering

På oversikten over fakulteter og enheter lister universitetet opp hele 41 sentre. Det er klart flest innenfor medisin, matematikk og naturvitenskap (MedFak og MatNat). De aller fleste sentrene er underordnet sine fakulteter, men det finnes også to sentre som er direkte underordnet universitetsstyret: Senter for miljø og utvikling (SUM) og Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK). Disse har egen finansiering, studieprogram, stipendiater og 40– 50 ansatte hver.

Ved HF finner vi Senter for Ibsen-studier, Senter for tverrfaglig forskning på rytme, tid og bevegelse (RITMO), Senter for flerspråklighet (MULTILING), og Det norske senter i Paris. Disse har svært ulike tilknytningsformer. Senter for Ibsen-studier ligger under Institutt for Litteratur og Nordiske studier (ILN). RITMO og MULTILING er begge Senter for fremragende forskning (SFF) med ekstern finansiering. Begge ligger administrativt under sine institutter, henholdsvis Institutt for Musikkvitenskap (IMV) og ILN. Det norske senteret i Paris er et samarbeidsprosjekt mellom Universitet i Oslo, Universitetet i Bergen, Det arktiske universitet og NTNU.

Det finnes også mindre sentre ved universitetet. Ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk (IKOS) finner man for to sentre: Senter for islam- og midtøstenstudier og Senter for museumsstudier. I tillegg er IKOS tilknyttet Kinesisk-norsk senter for studier av samfunn og miljø og Fudan – europeisk senter for kinastudier. Disse sentrene har ulike organiseringer på instituttet.

Som det fremgår av dette, finnes det ingen enkel og entydig definisjon av hva et senter skal være eller hva det innebærer å ha et senter. Variasjonen i tilknytning, autonomi og størrelse varierer betraktelig. ILOS står derfor fritt til selv å definere sine egne sentre.

Betydningen av betegnelsen senter

Det å ta i bruk betegnelsen *senter* innebærer en synliggjøring av et fagmiljø. Det gir en ekstra tyngde, også med tanke på miljøets rolle utenfor academia. Instituttet mener å ta i bruk betegnelsen senter

kan være positivt for å fremme spesielt sterke fagmiljøer og hjelpe dem til å ta en rolle i det nasjonale diskursen.

Kriterier

Instituttet har i dag 17 aktive forskergrupper, som fungerer som gode rammer rundt forskerne ved instituttet. Ledelsen mener at et senter ikke kan være det samme som en forskergruppe, men må være annet og noe mer. For at et miljø skal kunne kalle seg et senter, mener instituttet at det er vesentlig at miljøet må ha aktiviteter utover forskning, som formidling og / eller undervisning. Et senter på ILOS må ha et tyngdepunkt av fast vitenskapelig ansatte ved instituttet, men det må også ha bidragsyttere fra andre institusjoner og organisasjoner. Videre bør et senter være et nasjonalt tyngdepunkt innen sitt felt med ambisjoner om å tydeliggjøre denne kompetansen for samfunnet utenfor academia. Sentrene må også være så faglig solide at de kan være attraktive for unge forskere med egen finansiering, som for eksempel Marie Skłodowska-Curie Actions-postdoktorer (MSCA).

Instituttets rolle og ansvar

Instituttet er i en svært krevende økonomisk situasjon, noe som legger begrensninger på hva instituttet kan tilby av støtte til et senter, både økonomisk og administrativt. Sentre ved instituttet skal ha tilgang til den alminnelige infrastrukturen ved instituttet, altså bruk av møte- og undervisningsrom, datautstyr, tilgang til biblioteker og samme administrative støtte som forskergruppene. Instituttet vil også synliggjøre sentrene på sine hjemmesider slik at det skal være lett å finne frem til dem. Sentrene kan også få stipendiater gjennom de årlige utlysningene av rekrutteringsstillinger.

Forskergruppene har de to siste årene fått årlige driftsmidler for å kunne arrangere seminarer og eventuelt tilsette en vitenskapelige assistenter. Det vil være naturlig at sentrene får minimum det tilsvarende beløpet som forskergruppene. Gitt den økonomiske situasjonen til instituttet, vil vi imidlertid ikke kunne gi noen garanti om videreføring av disse midlene.

Sentrene vil også kunne søke om forskningsmidler i de ordinære utlysningene på linje med enkeltforskere.

Når det gjelder administrativ støtte, forutsetter instituttet at sentrene selv kan oppdatere og vedlikeholde sine nettsider samt å gjennomføre arrangementer og andre oppgaver innen drift. Instituttet har i dag ikke kapasitet til å sette av administrative ressurser til sentrene.

Instituttet mener at det er vesentlig at rollen som kontaktperson for sentrene går på omgang. Ettersom arbeidsplichtregnskapet (APR) primært er en oversikt over timer til undervisning, er det ikke naturlig å gi timer for drift av sentre her. Alle ansatte får 40 timer uspesifisert administrasjon, og vi mener at ledelsen av sentrene i det formatet vi her skisserer, vil kunne la seg gjøre innenfor disse 40 timene.

Konklusjon

Instituttet er positiv til at spesielt sterke forskningsmiljøer kan få tittelen senter under forutsetning av at de møter kriteriene spesifisert over. Vi mener dette vil være en fin måte for miljøene å

profilere seg på og samtidig gi en ramme for samarbeidet. Instituttet kan imidlertid ikke love administrativ og økonomisk støtte til sentrene utover ordinær drift.

Miljøer som ønsker senterstatus, vil måtte sende en skriftlig søknad til instituttledelsen. Det er instituttleder som avgjør hvilke miljøer som kan få kalle seg sentre.